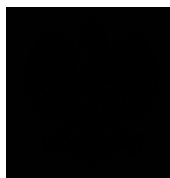

Sygn. akt **XX GC 835/19**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: **SSO Joanna Sieradz**

Protokolant: sekr. sądowy Mariusz Bajstok
po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2020 r. w Warszawie
na rozprawie

sprawy z powództwa **Daniela Olechnowicza**

przeciwko **Elektrim S.A. w Warszawie**

z udziałem **Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego**

o stwierdzenie nieważności uchwał ewentualnie o uchylenie uchwał

I. uchyla uchwałę nr 14 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Elektrim S.A. w Warszawie z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie skreślenia z porządku obrad Zgromadzenia punktów od 9 do 12;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

II. zasądza pozwanego Elektrim S.A. w Warszawie na rzecz powoda Daniela Olechnowicza kwotę 5.097 zł (pięć tysięcy dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 1.080 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Joanna Sieradz

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 lipca 2019 r. (data stempla pocztowego) Daniel Olechnowicz wniósł o:

- stwierdzenie nieważności uchwały nr 2 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Elektrim S.A. z siedzibą w Warszawie z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia porządku obrad, jako uchwały sprzecznej z ustawą, ewentualnie o uchylenie uchwały nr 2, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i prowadzącej do pokrzywdzenia akcjonariuszy;
- stwierdzenie nieważności uchwały nr 14 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Elektrim S.A. z siedzibą w Warszawie z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie skreślenia z porządku obrad Zgromadzenia punktów porządku obrad nr od 9 do 12, jako uchwały sprzecznej z ustawą, ewentualnie o uchylenie uchwały nr 14, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i prowadzącej do pokrzywdzenia akcjonariuszy.

Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenie powód wskazał, że wniosek o stwierdzenie nieważności uchwały ZWZA nr 2 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie skreślenia z porządku obrad Zgromadzenia punktów oznaczonych nr od 9 do 12, jako uchwały sprzecznej z ustawą jest uzasadniony sprzecznością z art. 401 § 1 zdanie czwarte k.s.h. polegającą na przyjęciu porządku obrad zgodnie z wnioskiem akcjonariusza większościowego z dnia 6 czerwca 2019 r. pomimo okoliczności, iż żądanie uzupełnienia porządku obrad nie zawierało projektu uchwały lub uzasadnienia uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad.

Opublikowane na stronie internetowej pozwanej Spółki ogłoszenie o wprowadzeniu do porządku obrad punktu oznaczonego nr 8' w sprawie wykreślenia punktów porządku obrad akcjonariuszy mniejszościowych nie zawierało ani projektu uchwały w omawianym zakresie, ani uzasadnienia uchwały dotyczącej tego punktu. Jednocześnie w rzeczonym ogłoszeniu opublikowany został projekt uchwały nr 13 w sprawie uchylenia uchwały z 7 stycznia 2019 r. w sprawie powrotu na Giełdę Papierów Wartościowych.

Przedmiotowa okoliczność wzbudziła wątpliwości powoda i wielu innych akcjonariuszy, co do skuteczności wprowadzenia do porządku obrad punktu 8'. Stosownie bowiem do treści art. 401 § 1 zdanie czwarte k.s.h. żądanie umieszczenia spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia **powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały**

dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Skoro zatem zgodnie z treścią ogłoszenia tego elementu nie wskazano - Powód i inni akcjonariusze mniejszościowi powzięli uzasadnione wątpliwości, iż żądanie mogło takich elementów nie zawierać.

W toku zgromadzenia pełnomocnik powoda i kilku akcjonariuszy porozumienia stanowczo i kilkakrotnie domagało się od zarządu lub przewodniczącego zgromadzenia będącego równocześnie pełnomocnikiem Bithell Holdings Ltd przedłożenia dokumentu potwierdzającego ewentualną formalną prawidłowość żądania. Pomimo tego pełnomocnik powoda nie otrzymał jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego formalną poprawność rozszerzenia porządku obrad, pomimo iż ZWZA odbywało się w siedzibie Spółki w godzinach roboczych, a na Zgromadzeniu obecny był prezes zarządu.

Powód i akcjonariusze mniejszościowi uzyskali jedynie ustne zapewnienie przewodniczącego zgromadzenia, iż wieczorem w dniu 6 czerwca 2019 r. na adres e-mail Spółki wpłynęło pismo od pełnomocnika Bithell Holdings Ltd., w którym obok żądania zmiany porządku obrad zawarte zostało uzasadnienie uchwały nr 8' objętej zaproponowanym porządkiem obrad.

Taki dokument do chwili obecnej nie został opublikowany np. na stronie internetowej Spółki lub w inny sposób udostępniony powodowi.

W takiej sytuacji powód domagał się stwierdzenia nieważności uchwały nr 2 zatwierdzającej przyjęcie porządku obrad z uwagi na ujęcie w nim punkt oznaczonego nr 8', który został wprowadzony na żądanie akcjonariusza większościowego w sposób wadliwy, bez wymaganego uzasadnienia lub projektu uchwały, tj. z naruszeniem art. 401 § 1 zdanie czwarte k.s.h.

Jednocześnie powód wskazał, iż w razie przedstawienia przez pozwanego niebudzącego wątpliwości dowodu prawidłowego rozszerzenia porządku obrad o pkt. 8' na wniosek głównego akcjonariusza, ograniczeniu lub ewentualnej modyfikacji może ulec żądanie objęte niniejszym powództwem, a także jego uzasadnienie.

Wniosek o stwierdzenie nieważności uchwały ZWZA nr 14 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie skreślenia z porządku obrad Zgromadzenia punktów oznaczonych nr od 9 do 12, jako uchwały sprzecznej z ustawą powód z kolei uzasadnił sprzecznością z art. 401 § 1 zdanie pierwsze k.s.h. polegającą na podjęciu głosami akcjonariusza większościowego uchwały wykreślającej z porządku obrad punkty umieszczone na żądanie akcjonariuszy mniejszościowych reprezentujących 5,6%, tj. ponad jedną dwudziestą kapitału zakładowego - podczas gdy dysponentami porządku obrad wyłącznie uprawnionymi do jego zmiany lub

ograniczenia byli akcjonariusze mniejszościowi, na których żądanie wprowadzone zostały odnośne punkty porządku obrad.

Jak wskazał powód konsekwencją podjęcia powyższe uchwały było faktyczne pozbawienie akcjonariuszy mniejszościowych, w **tym powoda, możliwości żądania udzielenia przez zarząd informacji dotyczących pozwanej Spółki w zakresie uzasadnionym skreślonymi zaskarżoną uchwałą punktami porządku obrad.**

Zaskarżona uchwała nr 14 jest sprzeczna z przepisami prawa, w tym w szczególności z **art. 401 § 1 zdanie pierwsze k.s.h. pierwsze k.s.h. w związku z art. 428 § 1 i 429 k.s.h.**

Z wyżej wymienionych powodów uchwała nr 14 z dnia 27 czerwca 2019 r. jako sprzeczna z przepisem art. 401 § 1 zdanie pierwsze k.s.h. winna być uznana za nieważną.

W dalszej części uzasadnienia powód wskazał, że żądanie ewentualne pozwu w zakresie uchylenia uchwały ZWZA nr 14 z dnia 27 czerwca 2019 r., jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy mniejszościowych uzasadnione jest natomiast pozbawieniem akcjonariuszy mniejszościowych, w tym powoda, prawa do poddania pod dyskusję i głosowanie nad umieszczonymi na żądanie akcjonariuszy mniejszościowych punktami porządku obrad, a także prawa do zadawania pytań do zarządu w zakresie spraw objętych porządkiem obrad - podczas, gdy takie uprawnienie jest bezwzględnym prawem mniejszości wynikającym z obowiązujących przepisów prawa. Uchylenie powyższej uchwały uzasadnione jest również podjęciem uchwały, której konsekwencją było ograniczenie przebiegu ZWZA wyłącznie do dyskusji i głosowania nad uchwałami wprowadzonym na żądanie głównego akcjonariusza, pomimo rozszerzenia porządku obrad zgodnie z wnioskiem akcjonariuszy mniejszościowych.

Zaskarżona uchwała nr 14 doprowadziła również do pokrzywdzenia akcjonariuszy mniejszościowych, którzy w związku z jej podjęciem pozbawieni zostali możliwości przeprowadzenia debaty i zadawania pytań związanych z kluczowymi dla nich kwestiami.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany nie zgodził się z twierdzeniami powoda podniesionymi w pozwie, wskazał, że wystąpienie przez powoda oraz pozostałych akcjonariuszy mniejszościowych z żądaniem umieszczenia w porządku obrad ZWZ punktów wskazanych przez akcjonariuszy mniejszościowych stanowiło nadużycie uprawnień wynikających z k.s.h. i wpisywało się w trwającą od wielu lat kampanię bezpodstawnych oskarżeń kierowanych przez akcjonariuszy mniejszościowych i naruszania, w szczególności

przez powoda i członków Rady Porozumienia Akcjonariuszy Spółki Akcyjnej Elektrim (dalej: PAE), dóbr osobistych zarówno samej Spółki, jak i członków jej zarządu oraz innych akcjonariuszy.

Zdaniem pozwanego w uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał zarzuty do uchwały nr 2 z dnia 27 czerwca 2019 roku oraz do uchwały nr 14 z tego samego dnia, natomiast poza przeprowadzeniem określonego wywodu prawnego nie przedstawił na poparcie swoich twierdzeń żadnych dowodów.

W przypadku uchwały nr 2 zdaniem pozwanego nie sposób mówić o uchybieniu formalnym, jak wskazano to w uzasadnieniu pozwu. Bithell Holdings Ltd. złożyła terminowo wnioski o umieszczenie spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia określonych punktów na piśmie, a także wniosła o skreślenie z porządku obrad konkretnych punktów. Wobec tego wykazała także legitymację określoną przepisem art. 401 §1 zdanie 1 k.s.h. Złożony wniosek zawiera odpowiednie uzasadnienie, a więc jest zgodny z przepisem art. 401 §1 k.s.h.

Odnosząc się natomiast do uchwały nr 14, pozwany wskazał, że nie narusza ustawy, a zatem nie ma podstaw do stwierdzenia jej nieważności. Powództwo oparte jest na wadliwej wykładni przepisów dotyczących zwoływania walnych zgromadzeń, w szczególności art. 401 § 1 k.s.h. i błędnej identyfikacji organów, na które nałożone są obowiązki wynikające z tych przepisów. W rzeczywistości bowiem obowiązki, które z tych przepisów wynikają, nałożone są nie na walne zgromadzenie, ale na zarząd spółki akcyjnej.

Pozwany wskazał także, że nie ma żadnych podstaw do uchylenia uchwały nr 14.

Przesłanki uchylenia uchwały walnego zgromadzenia wymienione w art. 422 §1 k.s.h. wystąpić muszą kumulatywnie, co oznacza, że zarzucana uchwałom sprzeczność z dobrymi obyczajami musi wystąpić łącznie bądź z godzeniem w interes spółki bądź z działaniem mającym na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy w odniesieniu do każdej z uchwał.

Powód i jego pełnomocnik nie wykazali, by usunięcie punktów 9-12 z porządku obrad prowadziło do sprzeczności z dobrymi obyczajami w kumulacji z godzeniem w interes spółki, bądź z działaniem mającym na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy w odniesieniu do każdej z uchwał - zaistnienia tej przesłanki pełnomocnik nie tylko nie wykazał dowodami, ale nawet jej nie uprawdopodobnił. Godzenie w poczucie przyzwoitości, o którym pełnomocnik powoda wspomina ma charakter subiektywny i nie ma nic wspólnego z pokrzywdzeniem akcjonariusza, które musi mieć charakter realny i to niezależnie od tego, czy jest majątkowe czy niemajątkowe.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

Pozwana spółka jest spółką publiczną w rozumieniu art. 4 pkt. 20 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. W dniu 21 stycznia 2008 roku na podstawie uchwały Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA nastąpiło wykluczenie akcji Spółki z obrotu na giełdzie. Pozwana spółka ma zatem status spółki publicznej niepozostającej aktualnie na rynku oficjalnych notowań.

Głównym akcjonariuszem Spółki jest spółka prawa cypryjskiego Bithell Holdings Limited kontrolowana przez Zygmunta Solorza posiadająca 78,42% ogólnej liczby głosów w pozwanej spółce. Zygmunt Solorz kontroluje również innego znaczącego akcjonariusza Spółki, tj. spółkę prawa cypryjskiego Karswell Limited posiadającą 2,98% ogólnej liczby głosów.

Powód jest Przewodniczącym Porozumienia Akcjonariuszy Spółki Akcyjnej Elektrim z siedzibą w Warszawie, którego sygnatariuszami jest na chwilę obecną ponad 687 akcjonariuszy Spółki skupiających ponad 5% kapitału zakładowego. Jest również akcjonariuszem spółki posiadającym 7602 akcje.

(dowód: dokumenty k. 23-24 akt)

Na dzień 27 czerwca 2019 r. r. zwołane zostało przez zarząd pozwanej Spółki Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Elektrim S.A. z siedzibą w Warszawie. Ogłoszenie o zwołaniu Zgromadzenia zostało opublikowane na stronie internetowej pozwanej Spółki w dniu 30 maja 2019 r. Wraz z ogłoszeniem pozwana Spółka opublikowała również projekty uchwał, które zarząd zamierzał przedłożyć na ZWZA. Pierwotnym porządkiem obrad ZWZA objęte zostały punkty dotyczące zatwierdzenia rocznych sprawozdań z działalności Spółki oraz udzielenia absolutorium członkom zarządu i rady nadzorczej Spółki.

Pismem z dnia 6 czerwca 2019 r., pełnomocnik 618 akcjonariuszy Porozumienia, w tym powoda stosownie do treści art. 401 § 1 k.s.h. wniósł o umieszczenie 4 dodatkowych punktów w porządku obrad Zgromadzenia, które miały objąć następujące sprawy:

- podjęcie uchwały w **przedmiocie upoważnienia zarządu Spółki do wykonywania wszelkich działań celem cofnięcia skutków prawnych i gospodarczych transakcji** objęcia

50,007% udziałów w Pantanomo Ltd. z siedzibą w Nikozji przez ToBeInvcstments Ltd w zamian za wkład pieniężny w wysokości 430.129.000,00 zł,

- podjęcie uchwały w przedmiocie **upoważnienia zarządu Spółki do wykonywania wszelkich działań celem cofnięcia niekorzystnych dla Spółki skutków prawnych i gospodarczych transakcji odkupienia** w dniach 22 i 23 czerwca 2014 r. 20.195.076 akcji spółki pod firmą Zespół Elektrowni Pątnów- Adamów-Konin S.A. z siedzibą w Koninie przez Embud sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie od firmy Polsat Media B.V. z siedzibą w Amsterdamie za kwotę 584.849.400,96 zł,

- podjęcie uchwały w przedmiocie **upoważnienia zarządu Spółki do wykonywania wszelkich działań celem zgłoszenia roszczeń wobec DGA Audyt sp. z o. o. związanych z nienależytym wykonaniem umowy** z dnia 28 maja 2018 r. w przedmiocie sporządzenia raportu z wyceny wartości Spółki z uwzględnieniem podmiotów podporządkowanych,

- **podjęcie uchwały w przedmiocie powołania nowego dodatkowego członka rady nadzorczej Spółki.**

Zgodnie z treścią art. 401 § 1 zdanie czwarte k.s.h. przedmiotowy wniosek zawierał uzasadnienie 4 zaproponowanych punktów porządku obrad.

W dniu 6 czerwca 2019 r. na stronie internetowej pozwanej Spółki opublikowano ogłoszenie zmian w porządku obrad ZWZA w związku z wnioskiem pełnomocnika akcjonariuszy Porozumienia z dnia 6 czerwca 2019 r.

W dniu 7 czerwca 2019 r. na stronie internetowej pozwanej Spółki opublikowano kolejne ogłoszenie zmian w porządku ZWZA w związku z wnioskiem głównego akcjonariusza pozwanej spółki, tj. Bithell Holdings Ltd, otrzymanym przez Elektrim S.A. w dniu 6 czerwca 2019 r. Porządek obrad na wniosek głównego akcjonariusza został rozszerzony o 2 dodatkowe punkty porządku obrad oznaczone nr 8' i 13, które obejmowały podjęcie uchwały w przedmiocie skreślenia z porządku obrad Walnego Zgromadzenia Spółki punktów 9-12 (nr 8'), oraz podjęcie uchwały w przedmiocie uchylenia uchwały nr 11 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 7 stycznia 2019 r. w sprawie dopuszczenia i wprowadzenia dotychczasowych akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (nr 13).

Nie opublikowano natomiast żadnego projektu uchwały w przedmiocie skreślenia z porządku obrad Walnego Zgromadzenia Spółki 4 zaproponowanych przez akcjonariuszy Porozumienia punktów od 9 do 12 (pkt. 8' propozycji porządku obrad).

Pismem z dnia 21 czerwca 2019 r. pełnomocnik akcjonariuszy Porozumienia zgłosił projekt uchwały dotyczący punktu nr 11 porządku obrad przyjętego zgodnie z ogłoszeniem z dnia 7 czerwca 2019 r. Do projektu dołączona została opinia prof. Tomasza Berenta w przedmiocie oceny poprawności wyceny pozwanej Spółki sporządzonej przez DGA Audyt sp. z o. o.

Wykaz akcjonariuszy uprawnionych do udziału w ZWZA został sporządzony przez Spółkę stosownie do dyspozycji art. 406³ k.s.h. na podstawie wykazu sporządzonego przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. W treści wykazu w pozycji nr 51 ujawniony został również powód.

(dowód: kopie i wydruki dokumentów k. 41-62, kopia opinii eksperckiej k. 65-11 akt)

Zgodnie z ogłoszeniem, w dniu 27 czerwca 2019 r. o godz. 10:00 rozpoczęło się Zwyczajne Walne zgromadzenie Akcjonariuszy, na które stawił się również powód z pełnomocnikiem.

Przewodniczącym Zgromadzenia został wyznaczony Jerzy Modrzejewski, który równoległe pełnił funkcję pełnomocnika akcjonariusza większościowego Bithell Holdings Ltd i Karswell Ltd uprawnionego do wykonywania prawa głosu ze wszystkich akcji obu w/w spółek.

Następnie przystąpiono do głosowania nad uchwałą dotyczącą przyjęcia porządku obrad. W tym też momencie pełnomocnik powoda zasygnalizował przewodniczącemu zgromadzenia możliwość formalnej wadliwości rozszerzenia porządku obrad o punkt. 8' zgodnie z wnioskiem akcjonariusza większościowego Bithell Holdings Ltd. z dnia 6 czerwca 2019 r.

Pełnomocnik powoda wskazał, że na stronie internetowej pozwanej Spółki brak było projektu uchwały oznaczonej nr porządkowym 8' lub uzasadnienia tejże uchwały, a takowy projekt został równocześnie przygotowany dla punktu porządku obrad oznaczonego nr 13 również wprowadzonego na żądanie akcjonariusza większościowego. Przewodniczący wskazał, iż takowe uzasadnienie zostało zawarte w żądaniu.

W związku z powyższym pełnomocnik powoda zawniósł do przewodniczącego i zarządu o przedstawienie dokumentu potwierdzającego złożenie przez zarząd żądania rozszerzenia porządku obrad. Przewodniczący oraz zarząd nie przedłożyli jednak dokumentu zawierającego żądanie Bithell Holdings Ltd z dnia 6 czerwca 2019 r. w zakresie rozszerzenia

porządku obrad o punkty oznaczone nr 8' i 13. Przewodniczący oświadczył, że żądanie wraz z uzasadnieniem zostało skierowane do zarządu drogą elektroniczną.

W związku z powyższym akcjonariusz Artur Kowalczyk zadał zarządowi pytanie, ile czasu potrzebuje na wydrukowanie e-maila zawierającego żądanie Bithell Holdings Ltd w zakresie rozszerzenia porządku obrad, ale w tej kwestii nie udzielono jednoznacznej odpowiedzi.

W związku z brakiem uzyskania dokumentu potwierdzającego prawidłowość rozszerzenia porządku obrad o punkt. 8' pełnomocnik powoda złożył wniosek o zarządzanie 15 minutowej przerwy technicznej w celu pozyskania i przedłożenia odpowiedniego dokumentu, jednak uchwała w tym przedmiocie głosami głównego akcjonariusza nie została podjęta.

W toku debaty nad punktem porządku obrad związanym z przyjęciem porządku obrad ZWZA przewodniczący zapewnił, iż elektroniczne żądanie Bithell Holding Ltd w zakresie rozszerzenia porządku obrad ZWZA zawierało uzasadnienie. Przewodniczący w toku obrad ustnie zreferował motywy jakimi kierował się Bithell Holding Ltd. wprowadzając do porządku obrad pkt. 8' wskazując na wadliwość merytoryczną i formalną punktów porządku obrad wprowadzonych na żądanie akcjonariuszy mniejszościowych.

Na wniosek pełnomocnika powoda ZWZA głosowało nad projektem uchwały zatwierdzającej porządek obrad bez punktu 8', jednak uchwała w takim brzmieniu nie została podjęta w związku z przeciwnymi głosami głównego akcjonariusza.

Na wniosek akcjonariusza Tadeusza Niszczoty Zgromadzenie głosowało również nad projektem uchwały zmieniającym kolejność głosowania, w ramach której punkt 8' dotyczący skreślenia punktów porządku obrad wprowadzony na żądanie akcjonariuszy Porozumienia miał stanowić ostatni punkt porządku obrad oznaczony nr 13'. Projekt uchwały w takim kształcie również nie został przyjęty głosami głównego akcjonariusza.

Ostatecznie doszło do głosowania nad uchwałą o przyjęciu porządku obrad w kształcie zaproponowanym przez głównego akcjonariusza zgodnie z żądaniem z dnia 6 czerwca 2019 r.

Ostatecznie podjęto Uchwałę nr 2 z dnia 27 czerwca 2019 r., gdzie Walne Zgromadzenie postanowiło, iż: „Zwyczajne Walne Zgromadzenie postanawia przyjąć rozszerzony porządek obrad w brzmieniu ogłoszonym raportem bieżącym nr 4/2019 z dnia 7 czerwca 2019 r. oraz przedstawionym na stronie internetowej Elektrim S.A. ”

Uchwała została podjęta głosami większościowego akcjonariusza i oznaczona została w protokole z ZWZA nr 2. Powód działający przez pełnomocnika głosował przeciwko

uchwale. Po głosowaniu nad uchwałą pełnomocnik powoda zażądał zaprotokołowania sprzeciwu.

Po głosowaniu nad kolejnymi punktami porządku obrad Zgromadzenie przystąpiło do głosowania nad punktem porządku obrad oznaczonym zgodnie z ogłoszeniem z dnia 7 czerwca 2019 r. nr 8'.

W momencie głosowania nad przedmiotowym punktem porządku obrad, pomimo licznych wniosków pełnomocnika powoda oraz innych akcjonariuszy Porozumienia - przewodniczący zgromadzenia oraz zarząd nie przedstawili zgromadzeniu dokumentu potwierdzającego okoliczność, iż żądanie rozszerzenia porządku obrad przez Bithell Holdings Ltd zgodnie z ustawą zawierało projekt uchwały lub uzasadnienie.

Pomimo zastrzeżeń ZWZA przystąpiło do głosowania nad punktem porządku obrad oznaczonym nr 8'.

W konsekwencji uchwałą nr 14 z dnia 27 czerwca 2019 r. ZWZA w sprawie skreślenia z porządku obrad Walnego Zgromadzenia Spółki punktów 9-12 ZWZA przede wszystkim głosami głównego akcjonariusza oraz Karswell Ltd postanowiło, że:

„Skreśla się z porządku obrad niniejszego Walnego Zgromadzenia punkty od 9 do 12 obejmujące:

- pkt 9: „Podjęcie uchwały w przedmiocie upoważnienia zarządu Spółki do wykonywania wszelkich działań celem cofnięcia skutków prawnych i gospodarczych transakcji objęcia 50,007% udziałów w Pantanomo Ltd. z siedzibą w Nikozji przez ToBeInvestmentsLtd w zamian za wkład pieniężny w wysokości 430.129.000,00 zł;”

- pkt 10: „Podjęcie uchwały w przedmiocie upoważnienia zarządu Spółki do wykonywania wszelkich działań celem cofnięcia niekorzystnych dla Spółki skutków prawnych i gospodarczych transakcji odkupienia w dniach 22 i 23 czerwca 2014 r. 20.195.076 akcji spółki pod firmą Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. z siedzibą w Koninie przez Ernbud sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie od firmy PolsatMedia B V. z siedzibą w Amsterdamie za kwotę 584.849.400,96 zł

- pkt 11: „Podjęcie uchwały w przedmiocie upoważnienia zarządu Spółki do wykonywania wszelkich działań celem zgłoszenia roszczeń wobec DGA Audyt sp. z o. o. związanych z nienależytym wykonaniem umowy z dnia 28 maja 2018 r. w przedmiocie sporządzenia raportu z wyceny wartości Spółki z uwzględnieniem podmiotów podporządkowanych;”

- pkt 12: „Podjęcie uchwały w przedmiocie powołania nowego dodatkowego członka rady nadzorczej Spółki;”

Przeciwko uchwale nr 14 (8' wg ogłoszeniu o porządku obrad) głosował między innymi powód. Po głosowaniu nad uchwałą pełnomocnik powoda zażądał zaprotokołowania sprzeciwu. Sprzeciw został zaprotokołowany, co potwierdza treść protokołu z ZWZA z dnia 24 sierpnia 2018 r.

W konsekwencji podjęcia uchwały nr 14 wszystkie 4 punkty porządku akcjonariuszy Porozumienia nie zostały w ogóle poddane pod debatę i głosowanie, a Przewodniczący pomijając pkt. 9-12 porządku obrad przeszedł od razu do pkt. 13, a następnie w związku z wyczerpaniem porządku obrad zamknął zgromadzenie.

(dowód: kopia aktu notarialnego k. 112-145 akt, zeznania świadków Radosława Staronia k. 226 v. – 227, Tomasza Golisza k. 227-228 v., oraz zeznania powoda k. 269-270 akt)

W związku z powyższym powód zdecydował się na wystąpienie z niniejszym powództwem na drogę sądową.

W toku postępowania do sprawy wstąpił Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego. Która przystąpiła do sprawy przychyłając się w swoim stanowisku do żądania powoda.

(dowód: kopie pism k. 206-215 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, zeznań świadków oraz twierdzeń powoda, co do okoliczności niespornych.

Autentyczność złożonych w sprawie dokumentów przez strony nie była w trakcie postępowania kwestionowana, a Sąd z urzędu również nie dopatrył się do tego podstaw. Sąd przeprowadził dowód z zeznań świadków: Radosława Staronia i Tomasza Golisza, a także dowód z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania strony powodowej.

Sąd uznał zeznania świadków i przesłuchanie powoda za w pełni wiarygodne, były one spójne, logiczne i pozostawały w zgodzie z pozostałymi dowodami uznany mi przez Sąd za wiarygodne i ustalonym w sprawie stanem faktycznym. Zeznania świadków i przesłuchanie stron miały charakter pomocniczy w przedmiotowym postępowaniu, pozwoliły jednak na zobrazowanie przebiegu obrad, na którym podjęte zostały uchwały będące przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Powództwo w zakresie żądania stwierdzenie nieważności uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy należało oddalić w całości, zaś żądanie w zakresie uchylenia uchwał nr 2 i nr 14 z dnia 27 czerwca 2019 roku, jako zasadne należało uwzględnić, co do uchwały nr 14 ZWZ.

W świetle art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. dopuszczalne jest żądanie sformułowane w sposób ewentualny, przy czym Sąd orzeka o żądaniu ewentualnym tylko wtedy, gdy oddali żądanie zgłoszone na pierwszym miejscu, jeśli natomiast uwzględni żądanie postawione w pierwszej kolejności, to o żądaniu ewentualnym nie orzeka w ogóle.

W pierwszej kolejności należy rozważyć zasadność żądania zgłoszonego na pierwszym miejscu – tj. żądania o stwierdzenie nieważności uchwał nr 2 i nr 14 z dnia 27 czerwca 2019 roku.

Powództwo to zostało wniesione w terminie określonym przez art. 425 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. kodeks spółek handlowych (Dz.U.2016.1578. j.t.) (dalej k.s.h.), zgodnie z którym osobom lub organom spółki wymienionym w art. 422 § 2 k.s.h. przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą. Prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały (art. 425 § 2 k.s.h.). Zwyczajne zgromadzenie wspólników odbyło się w dniu 27 czerwca 2019 r., natomiast pozew został złożony w dniu 26 lipca 2019 r., a więc z zachowaniem terminu z art. 425 § 3 k.s.h.

Powód prawidłowo wykazał również legitymację procesową do wystąpienia z żądaniem o którym mowa w art. 425 § 1 k.s.h. w oparciu o dokumenty z których wynika, że jest akcjonariuszem w pozwanej spółce oraz protokołu ZWZ z dnia 27 czerwca 2019 r. z którego wynika, że głosował przeciwko zaskarżonym uchwałom.

Przechodząc do merytorycznej oceny pierwszego roszczenia wskazanego w pozwie, to zgodnie z art. 425 § 1 k.s.h. w przypadku sprzeczności podjętej uchwały z ustawą możliwe jest wniesienie powództwa o stwierdzenie jej nieważności.

W doktrynie wskazuje się na następujące przypadki, gdy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy mogą być uznane za nieważne czynności prawne w rozumieniu art. 425 § 1 k.s.h.:

- walne zgromadzenie nie ma zdolności do podejmowania uchwał;

- nie została zachowana forma aktu notarialnego, która jest zastrzeżona dla uchwał pod rygorem nieważności (*ad solemnitatem*);
- uchwała jest sprzeczna z ustawą;
- ma ona na celu obejście ustawy.

W niniejszym procesie powód uzasadniając żądanie z art. 425 § 1 k.s.h. wskazał na sprzeczności z ustawą poprzez naruszenie art. 401 § 1 k.s.h. zgodnie z którym, akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone zarządowi nie później niż na czternaście dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia. W spółce publicznej termin ten wynosi dwadzieścia jeden dni. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że wbrew twierdzeniom strony powodowej Bithell Holdings Ltd. złożyła terminowo wniosek o umieszczenie spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia określonych punktów na piśmie, a także wniosła o skreślenie z porządku obrad konkretnych punktów. Wobec tego wykazała także legitymację określoną przepisem art. 401 §1 zd. 1 k.s.h. Złożony wniosek zawiera odpowiednie uzasadnienie, a więc jest zgodny z przepisem art. 401 §1 k.s.h., w tym zakresie Sąd podzielił stanowisko pozwanego.

Trzeba dodatkowo wskazać, co jest okolicznością bezsporną, że treść uzasadnienia została zreferowana przez Przewodniczącego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki pod firmą Elektrim S.A. z siedzibą w Warszawie.

Z powyższych względów żądanie powoda w zakresie stwierdzenia nieważności przedmiotowych uchwał Sąd ocenił jako niezasadne, co skutkowało koniecznością jego oddalenia w całości.

Należy jednak mieć na względzie, że dokumenty świadczące o prawidłowym zachowaniu akcjonariusza większościowego i złożenie przez niego dokumentów w trybie art. 401 ksh zostało przedstawione stronie powodowej dopiero przed Sądem, do tego czasu strona powodowa była jedynie zapewniana o istnieniu wniosku.

Z tych względów Sąd pomimo, iż oddalił powództwo w tej części, to obciążył stronę pozwana w całości kosztami postępowania.

Zasadne natomiast okazało się żądanie strony powodowej uchylenia uchwały nr 14 ZWZ z dnia 27 czerwca 2019 r. oparte na podstawie prawnej z art. 422 § 1 k.s.h. zgodnie z

którym, uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Wymienione przesłanki należy rozpatrywać w dwóch płaszczyznach: uchwał powziętych z naruszeniem postanowień statutu spółki lub sprzecznych z dobrymi obyczajami (jedna, wszystkie) oraz jednoczesnego godzenia w interesy spółki lub skierowania na pokrzywdzenie akcjonariusza. Możemy więc przyjąć, że uchwała musi być sprzeczna ze statutem spółki i jednocześnie godzić w interesy spółki lub musi być sprzeczna ze statutem spółki i jednocześnie mieć na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Ewentualnie uchwała może być sprzeczna z dobrymi obyczajami i jednocześnie godzić w interesy spółki albo też być sprzeczna z dobrymi obyczajami i mieć na celu pokrzywdzenie akcjonariusza.

Poza tymi czterema wariantami możliwe jest również, aby uchwała była sprzeczna ze statutem spółki i z dobrymi obyczajami i jednocześnie godziła w interesy spółki, była sprzeczna ze statutem spółki i z dobrymi obyczajami i jednocześnie miała na celu pokrzywdzenie akcjonariusza i w końcu była sprzeczna ze statutem spółki i z dobrymi obyczajami i jednocześnie godziła w interesy spółki oraz miała na celu pokrzywdzenie akcjonariusza.

W przypadku oparcia żądania uchylenia uchwały walnego zgromadzenia na jej sprzeczności z dobrymi obyczajami tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, muszą tym samym zostać spełnione łącznie dwie przesłanki. Oprócz sprzeczności z dobrymi obyczajami uchwała musi godzić w interesy spółki lub mieć na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Sama sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami nie jest wystarczającą przesłanką dla uchylenia takiej uchwały. Wykazanie sprzeczności uchwały z dobrymi obyczajami nie jest równoznaczne z tym, że taka uchwała automatycznie godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Przesłanka braku zgodności uchwały z dobrymi obyczajami nakazuje weryfikację uchwały według etyczno-moralnych kryteriów oceny postępowania w działalności gospodarczej.

Pojęcie dobrych obyczajów jest pojęciem niezdefiniowanym w kodeksie spółek handlowych. Sąd Najwyższy wskazuje, że „dobre obyczaje w rozumieniu art. 422 § 1 k.s.h. są ogólnymi regułami uczciwości kupieckiej obowiązującymi wszystkich uczestników obrotu gospodarczego przy prowadzeniu działalności gospodarczej w tym spółki akcyjne, ich organy statutowe i samych akcjonariuszy (*por. wyrok SN z dnia 3 czerwca 2015 r. sygn. V CSK 592/14*). Dodatkowo doprecyzowując, są to takie zachowania i sposób postępowania, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie wewnętrzne spółki i jej zewnętrzne otoczenie

gospodarcze, w którym realizuje swoje statutowe cele (*por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lipca 2016 r. I ACa 374/16*). Ogólnie rzecz ujmując jest to przyzwoite postępowanie, uwzględniające w odpowiednim zakresie różne interesy służące wszystkim w spółce. W związku z powyższym należy przyjąć, iż uchwała będzie naruszała dobre obyczaje jeżeli godzi w ogólnie przyjęte zasady słusznego postępowania w relacjach gospodarczych, jak i wewnętrzne reguły danej spółki tj. reguły dotyczące zachowania pomiędzy samymi akcjonariuszami oraz pomiędzy tymi akcjonariuszami, a samą spółką. Uchwała sprzeczna z dobrymi obyczajami to także taka uchwała która w obrocie handlowym może być uznana za nieetyczną, biorąc pod uwagę nastawienie na zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania spółki pod względem ekonomicznym. W doktrynie i orzecznictwie dobre obyczaje wiąże się także z tzw. dobrymi praktykami.

Oceniając materiał dowodowy w sprawie Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżona uchwała nr 14 jest sprzeczna z dobrym obyczajem.

Za dobre obyczaje, w rozumieniu przepisu art. 422 § 1 k.s.h. należy rozumieć takie zachowania i sposób postępowania, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie wewnętrzne spółki i jej zewnętrzne otoczenie gospodarcze, w którym realizuje swoje statutowe cele. Z dobrymi obyczajami w odniesieniu do stosunków wewnętrznych spółki należy utożsamić w szczególności przyzwoity sposób postępowania, które uwzględnia różne niejednokrotnie rozbieżne interesy służące wszystkim w spółce (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie I ACa 374/16).

Podnosi się także, że dobre obyczaje w rozumieniu art. 422 § 1 k.s.h. są ogólnymi regułami uczciwości kupieckiej obowiązującymi wszystkich uczestników obrotu gospodarczego przy prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym spółki akcyjne, ich organy statutowe i samych akcjonariuszy. Sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami zachodzi wtedy, gdy może zostać ona uznana za nieetyczną w świetle tego kryterium i godzącą w poczucie przyzwoitości.

W niniejszej sprawie nie może budzić wątpliwości fakt, że akcjonariusze większościowi swoim postępowaniem naruszyli dobre obyczaje, a także doszło do pokrzywdzenia akcjonariuszy mniejszościowych. Akcjonariusze Ci skorzystali z art. 401 § 1 k.s.h. i złożyli projekty uchwał, które zostały przyjęte i znalazły się w porządku obrad w punktach 9-12, a następnie decyzją akcjonariusza większościowego zostały z tego porządku zdjęte. Podjęta uchwała naruszyła dobre obyczaje poprzez wykorzystanie pozycji dominującej w spółce przez akcjonariusza większościowego. Doszło do niepoddania pod głosowanie projektów uchwał przedstawionych przez akcjonariuszy mniejszościowych, czym

doprowadzono do pozbawienia ich możliwości skorzystania z przysługujących im praw korporacyjnych. Działaniem tym pokrzywdzono również akcjonariuszy mniejszościowych.

Trzeba mieć na uwadze, że pokrzywdzenie nie ma miejsca jedynie w sferze materialnej, ale także dotyczy praw korporacyjnych.

Istota ochrony praw mniejszości sprowadza się do zapewnienia uprawnionemu (uprawnionym) uwzględnienia jego pozycji prawnej jako akcjonariusza wbrew właściwej spółce akcyjnej zasadzie rządów większości. W niniejszej sprawie uprawnienia akcjonariuszy mniejszościowych zostały naruszone podjęta uchwałą nr 14.

Mając na uwadze zgromadzony w aktach materiał dowodowy stwierdzić również należało, że przedmiotowe uchwały zmierzają także do pokrzywdzenia powoda jako akcjonariusza.

Przez pokrzywdzenie akcjonariusza należy rozumieć odniesienie przez niego zarówno uszczerbku o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym, mówimy zatem o takich okolicznościach i zdarzeniach, które skutkują pogorszeniem pozycji akcjonariusza w spółce, co może wiązać się z pogorszeniem jego sytuacji udziałowej bądź osobistej.

Sąd Okręgowy podziela pogląd prezentowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który odnosząc się do interpretacji wyrażenia "w celu pokrzywdzenia akcjonariusza", wskazując że należy przyjmować jego szerokie rozumienie. Zgodnie z tym poglądem uchwała mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza oznacza zarówno sytuację, gdy cel pokrzywdzenia akcjonariusza istnieje w trakcie podejmowania uchwały jak również sytuację, w której pokrzywdzenie akcjonariusza nie jest zakładane w chwili podejmowania uchwały, jednak treść uchwały jest taka, że jej wykonanie prowadzi w konsekwencji do jego pokrzywdzenia (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2013 r. sygn. I CSK 407/12 niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r. sygn. II CSK 564/09*).

W związku z powyższym o działaniu mającym na celu pokrzywdzenie akcjonariusza można mówić nie tylko wówczas, gdy taki był zamiar przy podejmowaniu uchwały, ale także jeśli uchwała obiektywnie prowadzi do pokrzywdzenia akcjonariusza, do umniejszenia jego praw majątkowych lub niemajątkowych. Zatem nie jest konieczne wykazywanie przez powoda, że cel pokrzywdzenia był zakładany w chwili podjęcia zaskarżonej uchwały - wystarczy wykazanie, że wykonanie tejże uchwały prowadzi na jego pokrzywdzenia jako akcjonariusza.

W omawianym przypadku przyjęć należy, że zaskarżona uchwała miała na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy mniejszościowych poprzez odebranie im prawa do dyskusji i w

konsekwencji do głosowanie nad uchwałami, które akurat dla nich miały istotne znaczenie, choć mogły być niewygodne dla akcjonariusza większościowego.

Ewentualna merytoryczna wadliwość składanych wniosków nie może być podstawą wykreślenia ich z porządku obrad. Brak możliwości składania wniosków istotnych dla akcjonariuszy mniejszościowych, które mogą być poddane dyskusji na zgromadzeniu doprowadziło do pozbawienia praw tych akcjonariuszy do dyskusji i podniesienia problemów dla nich istotnych.

Odnosząc się do uchwały nr 14 wskazać należy, iż jej przyjęcie głosami głównego akcjonariusza skutkowało niepoddaniem pod głosowanie i debatę projektów uchwał akcjonariuszy mniejszościowych. Konsekwencją podjęcia tej uchwały było również pozbawienie akcjonariuszy możliwości realizacji uprawnień informacyjnych wynikających z treści art. 428 i 429 k.s.h.

Trzeba w tym miejscu również nadmienić, że w tym zakresie Sąd w pełni podziela stanowisko zaprezentowane przez powoda. Okoliczności podjęcia zaskarżonej uchwały nr 14 wskazują, iż uchwała ta była sprzeczna z dobrymi obyczajami i godziła w interesy akcjonariuszy mniejszościowych. Bezpośrednim celem zaskarżonej uchwały była obstrukcja inicjatywy akcjonariuszy mniejszościowych będących sygnatariuszami Porozumienia. Powodem jej podjęcia była chęć uniknięcia niewygodnej dla głównego akcjonariusza i wybranego przez niego zarządu dyskusji w zakresie spraw związanych z punktami porządku obrad wprowadzonymi na żądanie akcjonariuszy mniejszościowych.

Zaskarżona uchwała nr 14 doprowadziła również do pokrzywdzenia akcjonariuszy mniejszościowych, którzy w związku z jej podjęciem pozbawieni zostali możliwości przeprowadzenia debaty i zadawania pytań związanych z kluczowymi dla nich kwestiami. Pokrzywdzenie to wiązało się przede wszystkim z realizacją założeń głównego akcjonariusza będącego projektodawcą zaskarżonej uchwały. Taką tezę potwierdza sama treść zaskarżonej uchwały oraz jej konsekwencje związane z niepoddaniem pod debatę i głosowanie projektów uchwał akcjonariuszy mniejszościowych.

Reasumując, podjęta w dniu 27 czerwca 2019 r. uchwała nr 14 z uwagi na to, iż jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz zmierzająca do pokrzywdzenia powoda, jako akcjonariusza mniejszościowego należało zgodnie z żądaniem opisanym w pozwie uchylić (pkt I wyroku).

W pozostałym zakresie żądanie Daniela Olechnowicza ujęte w pozwie należało oddalić (pkt II wyroku).

O kosztach procesu orzeczono w pkt III sentencji na podstawie art. 100 k.p.c. obciążając w całości kosztami postępowania pozwanego z przyczyn wskazanych wcześniej w uzasadnieniu.

SSO Joanna Sieradz

Z/ odpis przesłać pełnomocnikom stron.